

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Blom, O.P.

Citation

Blom, O. P. (2017, October 19). *Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers*. De Bezige Bij, Amsterdam / Antwerpen. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58726>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58726>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/58726> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Blom, Onno

Title: Het litteken van de dood : de biografie van Jan Wolkers

Date: 2017-10-19

Bibliografie

Boeken van Jan Wolkers

- Serpentina's petticoat* (verhalen) Heijnis, Zaandam 1961.
Kort Amerikaans (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1962.
Serpentina's petticoat (verhalen) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1962.
Gesponnen suiker (verhalen) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1963.
Een roos van vlees (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1963.
Wegens sterfgeval gesloten. Commedia della morte (toneel) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1963.
De Babel. Toneelstuk in drie bedrijven (toneel) De Bezige Bij, Amsterdam 1963.
De hond met de blauwe tong (verhalen) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1964.
Terug naar Oegstgeest (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1965.
Horrible tango (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1967.
Turks fruit (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1969.
Werkkleding (fotobiografie) Elsevier, Amsterdam-Brussel 1971.
Groeten van Rottumerplaat (dagboek) Elsevier, Amsterdam-Brussel 1971.
De walgvogel (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1974.
Dominee met strooien hoed (verhaal) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1975.
De kus (roman) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1977.
De doodshoofdvlinder (roman) De Bezige Bij, Amsterdam 1979.
De perzik van onsterfelijkheid (roman) De Bezige Bij, Amsterdam 1980.
Alle verhalen van Jan Wolkers (verhalen) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1981.
Brandende liefde (roman) De Bezige Bij, Amsterdam 1981.
De junival (roman) De Bezige Bij, Amsterdam 1982.
Drie romans De Bezige Bij, Amsterdam 1983.
Gifsla (roman) De Bezige Bij, Amsterdam 1983.
De onverbiddelijke tijd (roman) De Bezige Bij, Amsterdam 1984.
Sprookjes van de kust (verhalen) Het Open Boek, Texel 1984.

22 sprookjes, verhalen en fabels (verhalen) De Bezige Bij, Amsterdam 1985.
Jan Wolkers schildert beeldhouwer (essays en interview) Waanders, Zwolle 1986.
Een paradijsvogel boven het aardappelloof (essay) De Geus, Breda 1987.
De bretels van Jupiter (essay) De Geus, Breda 1988.
Op de vleugelen der profeten (essays) Ypse fecit, Deventer 1989.
Tarzan in Arles (essays) De Bezige Bij, Amsterdam 1990.
De drijfschaal van Van Gogh (essay) Van Hezikfonds, Rotterdam 1990.
Van Oegstgeest naar Orokolo (essay) Museum voor Volkenkunde, Rotterdam 1990.
Wat wij zien en horen (verhalen) Met Bob en Tom Wolkers. De Bezige Bij, Amsterdam 1991.
Rembrandt in Rommeldam (essays) De Bezige Bij, Amsterdam 1994.
De wet op het kleinbedrijf (verhaal) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 1994.
Zwarte bevrijding (Boekenweekessay) Stichting CPNB, Amsterdam 1995.
Winterbeelden (gedichten, zeefdrukken) Met foto's van Steye Raviez. Kunstcentrum Zaanstad, Zaandam 1995.
Kind is kunst (essay) Museum Henriëtte Polak, Zutphen 1996.
Een cilinder vol zeegeruis (essay) Mesdagkwartierlezing, Den Haag 1996.
Icarus en de vliegende tering (essay) De Bezige Bij, Amsterdam 1996.
De doodshoofdvlinder / Brandende liefde / De junival / Gifsla (omnibus romans) De Bezige Bij, Amsterdam 1996.
Mondriaan op Mauritius (essays) De Bezige Bij, Amsterdam 1997.
Omringd door zee (columns) Het Open Boek, Texel 1999.
De nagels van God (essay) Nederlands Genootschap van Hoofdredacteurs, Amsterdam 1999.
De spiegel van Rembrandt (essays) Waanders, Zwolle 1999.
Het vroege werk (verhalen en romans) J.M. Meulenhoff, Amsterdam 2000.
Wolkers in Wolkersdorp (essays) De Bezige Bij, Amsterdam 2000.
Jaargetijden (gedichten) De Bezige Bij, Amsterdam 2000.
Een spitsmuis met hartritmestoornissen (verhaal) Mikadopers, Den Haag 2000.
De schuimspaan van de tijd (verzamelde essays) De Bezige Bij, Amsterdam 2001.
De weerspiegeling (columns) De Bezige Bij, Amsterdam 2001.
De grazige weiden (essay) Het Open Boek, Texel 2003.
Wintervitrines (gedichten) De Bezige Bij, Amsterdam 2003.
De achtertuin (verhalen) Met tekeningen van Bob en Tom Wolkers. De Bezige Bij, Amsterdam 2003.
Zomerhitte (Boekenweekgeschenk). Stichting CPNB, Amsterdam 2005.
Dagboek 1974. De Bezige Bij, Amsterdam 2005.
Ach, Wim, wat is een vrouw? Brieven aan een jeugdvriend (brieven) De Bezige Bij, Amsterdam 2005.
Dagboek 1969. De Bezige Bij, Amsterdam 2006.

Waar je valt daar lig je (essay) Burgersdijk & Niermans, Leiden 2006.
Kort Amerikaans (beeldverhaal) Tekeningen Dick Matena. De Bezige Bij, Amsterdam 2006.
Dagboek 1972. De Bezige Bij, Amsterdam 2007.
Dagboek 1976. De Bezige Bij, Amsterdam 2007.
Waddenboek (verhalen, dagboek en columns) De Bezige Bij, Amsterdam 2007.
Verzamelde gedichten (gedichten) Bezorgd en toegelicht door Onno Blom. De Bezige Bij, Amsterdam 2008.
Het was wel een heel lief varkentje. Met illustraties van Leonie Hulsman. De Bezige Bij, Amsterdam 2008.
Dagboek 1967. De Bezige Bij, Amsterdam 2009.
Dagboek 1975. De Bezige Bij, Amsterdam 2010.
Brieven aan Olga (brieven) Bezorgd en ingeleid door Onno Blom. De Bezige Bij, Amsterdam 2010.
Dagboek 1970. De Bezige Bij, Amsterdam 2012.
Dagboek 1971. De Bezige Bij, Amsterdam 2014.
Vakantiestrip (verhaal) Bezorgd en toegelicht door Onno Blom. Het Tillenbeest, Leiden 2015.

Verspreide publicaties van Jan Wolkers

'Rembrandt gelauwerd'. *Dagblad voor Leiden en Omstreken*, 15-7-1944.
 'Over Manzù'. *Het Vrije Volk*, 1-9-1954.
 'Twee verzen'. *Kroniek van Kunst en Kultuur*, augustus 1957, jrg. 17, nr. 6.
 'Studeren bij Zadkine lijkt mooier dan het is'. *Het Vrije Volk*, 11-1-1958.
 'Auricoste: knap beeldhouwer uitstekend leermeester'. *Het Vrije Volk*, 23-1-1958.
 'Mattekeesjes. Of de zielenreinigingen van de Nederlandse klamboemaatschappij'. *Podium*, november 1958, jrg. 13, nr. 2.
 'De bietgeneratie'. *Het Vrije Volk*, 24-12-1959.
 'Het tillenbeest'. *Tirade*, februari 1959, jrg. 3, nr. 26.
 'De ontmaskering'. *Hoos*, 1959, jrg. 2, nr. 4.
 'Ruimte-lijken'. *Tirade*, mei 1959, jrg. 3, nr. 29.
 'Gevederde vrienden'. *Tirade*, december 1959, jrg. 3, nr. 35-36.
 'Gezinsverpleging'. *Tirade*, februari 1960, jrg. 4, nr. 38-39.
 'Laatste kwartier'. *Podium*, januari 1960, jrg. 15, nr. 58.
 'Vivisectie'. *Podium*, december 1960, jrg. 15, nr. 3.
 'Het teken aan de wand'. *Maatstaf*, 1961, jrg. 9, nr. 5.

- ‘Serpentina’s petticoat’. *De Gids*, november 1961, jrg. 124, nr. 11.
- ‘Langpootmuggen’. *Merlyn*, november 1962, jrg. 1, nr. 1.
- ‘Dialoog met Jetje Alslijk’. *Podium*, april 1962, jrg. 16, nr. 7.
- ‘Dominee met strooien hoed’. *De Gids*, september 1962, jrg. 125, nr. 7.
- ‘Gesponnen suiker’. *De Gids*, november 1962, jrg. 125, nr. 9.
- ‘Wegens sterfgeval gesloten’. *Tirade*, december 1962, jrg. 6, nr. 72.
- ‘Zwarte advent’. *De Gids*, februari 1963, jrg. 125, nr. 2.
- ‘Kunstfruit’. *Podium*, februari 1963, jrg. 17, nr. 5.
- ‘Wespen’. *Merlyn*, maart 1964, jrg. 2, nr. 3.
- ‘De tweede dood’. *Tirade*, juni 1964, jrg. 8, nr. 90-91.
- ‘The Splendid Thirties’. *De Waarheid*, 12-11-1965.
- ‘Zadkine leeft aan de Maas’. *Het Parool*, 27-11-1967.
- ‘De dag dat Ho Tsjì Min er niet meer was’. *De Waarheid*, 5-9-1969.
- ‘De vleugels van Hermes’. *Gandalf*, oktober-november 1969, jrg. 6, nr. 38.
- ‘Over Vietnam’. In: A.L. Constandse (e.a.), *Kunstenaars voor Vietnam*. Amsterdam 1971, p. 1-2.
- ‘Piet Keizer. Een drieluik’. In: Theun de Winter (red.), *Elf gedichten voor Piet Keizer*. Amsterdam 1973.
- ‘Dag Moeder Natuur’. *Haagse Post*, 1973.
- ‘Het kikkerperspectief’. *Filmfan*, 1974, jrg. 2, nr. 1.
- ‘Jan Wolkers praat met Truus & Willem van Hanegem’. *Filmfan*, april 1974, jrg. 2, nr. 3.
- ‘Een rou, woest en vreeselyck volk’. *Leidsch Dagblad*, 3-10-1974.
- ‘Mijn Leidse tijd’. In: R.E.O. Ekkart e.a., *Leids kunstlegaat. Kunst en historie rondom Ars Aemula Naturae*. Leiden 1974, p. 120-124.
- ‘De kus’. Voorpublicatie *De kus. Vrij Nederland*, 20-12-1975.
- ‘De vijfde dag’. Voorpublicatie *De kus. Vrij Nederland*, 25-12-1976.
- ‘Fools rush in where angels fear to tread’. Ingezonden brief. *NRC Handelsblad*, 9-12-1977.
- ‘Friso Kramer: Ik werk niet om situaties te scheppen maar vanuit situaties’. Interview Friso Kramer. *Vrij Nederland*, 21-1-1978.
- ‘Speelfilm’. Ingezonden brief. *NRC Handelsblad*, 1-12-1978.
- ‘Voorgebakken stiften’. Ingezonden brief. *NRC Handelsblad*, 2-5-1980.
- ‘Broodbeleg’. Gedicht. *Vrij Nederland*, 13-3-1982.
- ‘Hollands Dagboek’. *NRC Handelsblad*, 14-8-1982.
- ‘De junival’. Voorpublicatie. *Vrij Nederland*, 6-11-1982.
- ‘Speurtocht’. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 23-3-1984.
- ‘Zeeas’. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 30-3-1984.
- ‘November’. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 25-4-1984.
- ‘De anatomie van een held’. *Playboy*, mei 1984, nr. 5.
- ‘De onverbiddelijke tijd’. Voorpublicatie. *Playboy*, november 1984, nr. 11.

- 'Texelse sprookjes'. *Vrij Nederland*, wekelijks van 9-3-1985 tot 3-8-1985.
- 'Fall'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 2-2-1985.
- 'Hermes Psychopompus'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 31-5-1985.
- 'Het ijspaleis'. *Playboy*, december 1985, nr. 12.
- 'Getatoeëerd op beide onderarmen'. *Diepzee*, november 1986, jrg. 4, nr. 4.
- 'November'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 28-11-1986.
- 'Een paradijsvogel boven het aardappelloof'. *Vrij Nederland*, 21-2-1987.
- 'De beet van de tarantula'. *Vrij Nederland*, 7-3-1987.
- 'A princeable girl'. *Vrij Nederland*, 1-8-1987.
- 'Mijn dood'. *NRC Handelsblad*, 15-8-1987.
- 'De bretels van Jupiter'. *NRC Handelsblad*, 24-12-1987.
- 'Mijn stem brandt in mij'. *NRC Handelsblad*, 19-5-1989.
- 'Het zwarte vlees der reformatie'. *NRC Handelsblad*, 6-7-1989.
- 'Een vierbaansweg van hier naar Arles'. *NRC Handelsblad*, 16-3-1990.
- 'Het zwarte vlees der reformatie'. *NRC Handelsblad*, 6-7-1990.
- 'Natura artis magistra'. *NRC Handelsblad*, 17-8-1990.
- 'De muze in het melkwoud'. *NRC Handelsblad*, 15-8-1990.
- 'Van Oegstgeest naar Orokolo'. *NRC Handelsblad*, 28-9-1990.
- 'Sneeuwval'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 28-12-1990.
- 'Een monument voor een idealistisch realist'. *Brug & beeld*. Zaandam 1990.
- 'Wat wij zien en horen'. *NRC Handelsblad*. Wekelijks van 7-9-1990 tot 28-6-1991.
- 'Dit simpele paradijs moet blijven'. *NRC Handelsblad*, 19-4-1991.
- 'Rembrandt is Rembrandt'. *NRC Handelsblad*, 24-1-1992.
- 'Een boterham met Beethoven'. *De Groene Amsterdammer*, 4-3-1992.
- 'Een meesterwerk kan altijd kwaad'. *NRC Handelsblad*, 17-4-1992.
- 'Flora's favourite'. *NRC Handelsblad*, 5-6-1992.
- 'In de schaduw van het voorlezen'. *NRC Handelsblad*, 16-10-1992.
- 'Een veelluik van stemmen'. *NRC Handelsblad*, 20-11-1992.
- 'Een vriendschap'. In: Jan Wolkers (e.a.), *Leven in letters. Over Jan Vermeulen*. Arnhem 1992, p. 7-15.
- 'Lenins linkers en Stalins stinkers'. *NRC Handelsblad*, 16-7-1993.
- 'Van eigenheimer tot doré'. *NRC Handelsblad*, 25-6-1993.
- 'Het vuur'. *NRC Handelsblad*, 24-12-1993.
- 'Meesterdrukker'. Gedicht. In: *De geur van inkt*. Oosterbeek 1993.
- 'Blompap in satijn'. *NRC Handelsblad*, 1-4-1994.
- 'Anatoom Hans Landsmeer over het functionele universum: het menselijk leven is de intelligentie die het heelal een stem geeft.' *NRC Handelsblad*, 16-7-1994.
- 'De verschrikkingen van literatuur; griezelen met God'. *NRC Handelsblad*, 30-9-1994.
- 'Glas'. Toespraak bij de opening van het nieuwe glasatelier Van Tetterode. Amsterdam, 30-9-1994.

- 'De knieën van Jacquet'. *Hard gras*, april 1995, nr. 3.
- 'Ecce dodo; de tragiek van de kromlijvige loopvogel'. *NRC Handelsblad*, 21-4-1995.
- 'Liever vermaand dan vervloekt; de vriendelijke strengheid van het genie Jac. P. Thijsse'. *NRC Handelsblad*, 2-6-1995.
- 'Icarus en de vliegende tering'. *NRC Handelsblad*, 29-12-1995.
- 'De schildpad en zijn kooi'. In: Els van Odijk e.a., *Er is eene Rijksakademie...* Over ruimte voor kunstenaars. Bussum 1995, p. 70-77.
- 'De nieuwe brug'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 5-1-1996.
- 'De duinen'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 1-3-1996.
- 'Kind is kunst'. *NRC Handelsblad*, 22-3-1996.
- 'Schillerlocke'. *NRC Handelsblad*, 11-10-1996.
- 'Een cilinder vol zeegeruis'. *NRC Handelsblad*, 1-11-1996.
- 'Voorwoord'. In: Rob van Scheers, Paul Verhoeven. *De geautoriseerde biografie*. Utrecht 1996, p. 8.
- 'De stroomversnelling; herinneringen aan Bert Schierbeek'. *NRC Handelsblad*, 17-1-1997.
- 'Gelijk het gras. A 14-liner for number 14'. Gedicht. *Hard gras*, april 1997, nr. 10, themanummer Johan Cruijff vijftig jaar, p. 91.
- 'Een dag van jewelste'. Feestrede in 'The Movies bij het verschijnen van *Figuranten* van Arnon Grunberg. Amsterdam, 17-4-1997.
- 'Jij kon het ook niet helpen, Marie van der Tang'. *NRC Handelsblad*, 21-11-1997.
- 'De eenzaamheid van de landschapsschilder'. *NRC Handelsblad*, 27-2-1998.
- 'Waar de geest van de onsterfelijken rondwaart'. *NRC Handelsblad*, 10-4-1998.
- 'Het kruipend gedierte des aardbodems'. *NRC Handelsblad*, 26-6-1998.
- 'De springplank van de dood'. In: *Het beeld verwoord. Schrijvers in 6 Leidse musea*. Leiden 1998, p. 50.
- 'Ik heb de winter liefgehad'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 15-1-1999.
- 'De zomer kan me gestolen worden'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 16-7-1999.
- 'De herfst is het einde'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 24-9-1999.
- 'Wandelen in dromen'. In: *Agenda Teylers Museum*. Haarlem 2000.
- 'Nee, die is nog mooier!' *NRC Handelsblad*, 22-1-2000.
- 'Valse lente'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 24-3-2000.
- 'De huid van het geheugen'. *NRC Handelsblad*, 26-5-2000.
- 'Geheime Liebe'. *NRC Handelsblad*, 22-9-2000.
- 'De sleepsteen van de tijd'. *NRC Handelsblad*, 10-11-2000.
- 'Het geweten van het landschap'. *NRC Handelsblad*, 29-12-2000.
- 'Een drieluik van herinnering en dood'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 26-1-2001.
- 'Het Noorderlicht'. *NRC Handelsblad*, 22-6-2001.
- 'Manhattan'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 12-10-2001.
- 'Na de zomer'. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 27-9-2002.

- ‘Inleiding’. In: Joyce de Gruiter (red.), *Lofdichten. Ode aan Kasteel Oud-Poelgeest*. Oegstgeest 2002, p. 4-5.
- ‘Snijdende kou’. Gedicht. *NRC Handelsblad*, 14-2-2003.
- ‘De museumrat spreekt’. *NRC Handelsblad*, 18-4-2003.
- ‘Drie gedichten van Jan Wolkers’. *NRC Handelsblad*, 17-10-2003.
- ‘Paddenpis als huidlotion en andere natuurobservaties’. *NRC Handelsblad*, 22-11-2003.
- ‘Lofzang op de Hamert’. In: Jan Juffermans, *Aspergeschalen 1850-1940*. Utrecht 2003.
- ‘Liedjes’. In: Drummers Double Bill, 2 *Texel*. Cd, 2006.
- ‘Wintervlucht’. Gedicht. *de Volkskrant*, 3-1-2006.
- ‘Najaar’. Gedicht. *de Volkskrant*, 28-10-2006.
- ‘Piet Keizer. Een drieluik’. Gedicht. *Hard gras*, februari 2006, nr. 52.
- ‘Botticelli’. Gedicht. *de Volkskrant*, 1-9-2007.
- ‘De hof van Eden’. In: *Hortusnieuws. Vrienden van de Leidse Hortus*. Leiden, januari 2008, p. 5-7.

Literatuuropgave

Interviews, kritieken of artikelen in kranten of tijdschriften waarnaar op grond van een detail in de noten wordt verwezen, zijn hier niet nog eens opgenomen. Deze literatuurlijst bevat artikelen essays, documentaires en boeken die voor *Het litteken van de dood* van meer algemene betekenis zijn geweest.

- Martin van Amerongen, *Over biografieën, autobiografieën, hagiografieën en anti-biografieën*. Amsterdam 1993.
- Herman Amersfoort en Piet Kamphuis, *Mei 1940. De strijd op Nederlands grondgebied*. Amsterdam 2012.
- Johan Anthierens (e.a.), *Aspecten van de literaire biografie*. Kampen 1990.
- Frits Barend en Henk van Dorp (int.), ‘Ik weet dat ik niet dood zou kunnen gaan als ik nog tien regels zou moeten afmaken. Interview met Jan Wolkers’. *Vrij Nederland*, 26-12-1981.
- Frits Barend en Henk van Dorp (int.), ‘Carel Peeters moet in therapie’. *Vrij Nederland*, 9-1-1982.
- Julian Barnes, *Flaubert's parrot*. London 1984.

- Jesseka Batteau, *Literature and the Performance of Post-Religious Memory in the Netherlands: Gerard Reve, Jan Wolkers and Maarten 't Hart*. Utrecht 2014.
- Harry Bekkering, 'Wolkers' scabreuze interpretatie van Madame Bovary'. *Bzzlle-tin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 50-54.
- Teun van den Berg (int.), 'Jan Wolkers rekt onbarmhartig met zijn jeugd af'. *Het Vrije Volk*, 2-1-1964.
- J. Bernlef, 'De niet-gedramatiseerde jeugd van Jan Wolkers'. *Het Parool*, 20-11-1965.
- Bibeb (int.), 'Gieren zijn het, ze pikken je lever uit. Gesprek met Jan Wolkers'. *Vrij Nederland*, 6-7-1963.
- Wiebe Blauw en Klaas Krijgheld, *Endegeest en Rhijngeest. Buitenplaatsen in Oegstgeest*. Oegstgeest 1989.
- Pieter van den Blink, *121 Rue de Lille. Nederland aan de Seine*. Amsterdam 2007.
- Pieter van den Blink (int.), 'Eric Wolkers: Het verpest eigenlijk alles'. *Vrij Nederland*, 22-12-2012.
- J.C.H. Blom, *De muiterij op De Zeven Provinciën*. Bussum 1975.
- J.C.H. Blom, *Hoe was het mogelijk? De Holocaust in de context van de Tweede Wereldoorlog. Cleveringarede*. Leiden, 26-11-2010.
- Onno Blom, 'De wenteltrap van de geschiedenis. Of hoe De Bezige Bij aan haar auteurs geraakte'. In: Daan Cartens e.a. (red.), *Hoger Honing. 60 jaar De Bezige Bij*. Amsterdam 2004.
- Onno Blom, 'Deze dag gaat nooit voorbij'. In: Jan Wolkers, *Kort Amerikaans*. Jubileumeditie. Amsterdam 2005.
- Onno Blom, 'Nooit verder dan de Morspoort'. In: *Jeugdzonde. Dichters en schrijvers over hun allereerste gedicht*. Amsterdam 2007, p. 26-31.
- Onno Blom, 'Een sprankelende branding van raadselachtig geel'. *George Magazine* zomer 2007, nr. 2.
- Onno Blom (int.), 'Vijftig jaar schrijven op één typemachine'. *Trouw*, 6-8-2007.
- Onno Blom, 'Zo is het genoeg. Dagboek van een biograaf'. *Trouw*, 24-10-2007.
- Onno Blom, 'Ik werd wat Jan schreef. Interview met Karina Wolkers'. *Hollands Diep*, december 2007, nr. 4.
- Onno Blom, 'De vrouwen van Wolkers'. *Trouw*, 19-3-2008.
- Onno Blom, *Zo is het genoeg. Het laatste jaar van Jan Wolkers*. Amsterdam 2008.
- Onno Blom en Irma Boom, *Marszwart & titaanwit. Het beeldend werk van Jan Wolkers*. Leiden-Amsterdam 2008.
- Onno Blom, *Goeie god, wat een oog! Jan Wolkers & Claude Monet*. Enschede 2009.
- Onno Blom, 'Jan Wolkers: tracce. Il tempo è cattivo, come la gente'. In: Jan Wolkers, *Olga la rossa* (vert. Claudia di Palermo). Scrittorapittura Editore. Roma, 2009.

- Onno Blom, 'Olga, c'est moi'. *NRC Handelsblad*, 24-4-2010.
- Onno Blom, 'Jan Wolkers in Parijs'. *Leven in Frankrijk*, 2010, nr. 3, p. 76-92.
- Onno Blom, 'Tulpenboomherfstgeel'. *NRC Handelsblad*, 22-9-2010.
- Onno Blom, *De Tarzan van de schapen. Jan Wolkers & Texel*. Leiden 2010.
- Onno Blom, 'Das Wetter ist genauso schlecht wie die Menschen. Zur Entstehungsgeschichte von Turks fruit'. In: Jan Wolkers, *Türkischer Honig*. Alexander Verlag, Berlin-Köln 2012.
- Onno Blom, *De conversationalist. Insulaire gesprekken met gentleman ex-uitgever Theo Sontrop*. Amsterdam 2014.
- Onno Blom, *Het laatste gele blad*. Leiden-Texel 2014.
- Onno Blom, '7x per dag, heb je dat nou nog?'. *Nieuw Letterkundig Magazijn*, 2014, jrg. 32, nr. 1, p. 84-85.
- Onno Blom, *Schooljongen*. Leiden 2016.
- Onno Blom, *De Rembrandt van het Derde Rijk*. Maarssen 2017.
- Onno Blom, *Hoe Jan Wolkers drie oktober vierde*. Leiden 2017.
- Godfried Bomans, *Op reis rond de wereld en op Rottumerplaat*. Amsterdam-Brussel 1972.
- Ronald van de Boogaard, 'Marathoninterview met Jan Wolkers'. VPRO-radio, 19-12-1986.
- Ronny Boogaart en Eric de Rooij, 'Een zwijgende Sibylle. De muze van Hans Warren en Jan Wolkers'. *De Parelduiker*, jrg. 13, 2008, nr. 4.
- Graa Boomsma, *Over Jan Wolkers I. 1961-1968. Beschouwingen en interviews*. Den Haag 1983.
- Graa Boomsma, *Over Jan Wolkers II. 1969-1983. Beschouwingen en interviews*. Den Haag 1983.
- Doeko Bosscher, 'Een stad van en voor wie?' In: Piet de Rooy (red.), *De geschiedenis van Amsterdam 1900-2000*. Amsterdam 2007, p. 415-445.
- Hugo Bousset, 'Schimmenspel tegen de verschrikking van de dood'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 41-42.
- Koos Breukel en Paul Steenhuis, *De onstuimige spelbreker. Jan Wolkers gefotografeerd door Koos Breukel Texel 3 9 2007*. Amsterdam 2007.
- James Brockway, 'Wolkers in Engeland introduceren'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 77-79.
- Jan Brokken (int.), 'De wraak van Jan Wolkers'. *Haagse Post*, 3-12-1977.
- Jan Brokken (int.), 'Het grootste gevaar voor een schrijver is dat hij te veel schrijft'. *Haagse Post*, 18-11-1978.
- Ingrid Brons en Miep Vlag, *Studeren bij Zadkine*. Zwolle 2003.
- Frans Buisink, 'Jan Wolkers sprak met Mary Servaes: Als ik je toen gekend had, was ik nu misschien de Schrijver zonder Naam'. *Libelle*, 28-9-1977.
- Henk de By (int.), 'Artistieke Ontmoeting. Spiegel der kunsten'. VARA-televisie, 14-2-1965.

- Piet Calis, 'Literaire vriendschappen en andere misverstanden'. Amsterdam 2012.
- H. Colijn, *Op de grens van twee werelden*. Brochure van *De Standaard*. Amsterdam 1940.
- Rudi van Dantzig, *Herinneringen aan Sonia Gaskell*. Amsterdam 2013.
- T. van Deel, 'Een onverbiddelijke mislukking'. *Trouw*, 22-11-1984.
- Nienke Denekamp, *Alleen op een eiland. Dagboek van een eilandbewoner. Godfried Bomans en Jan Wolkers op Rottumerplaat*. Amsterdam 2015.
- Derk van Deth, 'Literaire kritieken op werk van Jan Wolkers. Vergelijkende analyse van de receptie van de werken *Serpentina's petticoat*, *Kort Amerikaans*, *De kus* en *De doodshoofdv�inder*'. Doctoraalscriptie. Groningen 2012.
- Diana van Dijk en Camiel Hamans, 'Fair is foul, and foul is fair (Macbeth, 1-1)'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 63-71.
- Frank van Dijl (int.), 'Het leven is als een potlood, het moet afslijten'. *Algemeen Dagblad*, 19-11-1977.
- E.L. Doctorow, 'False Documents'. *American review* 26, New York 1977, p. 215. Geciteerd in: Dennis W. Petrie, *Ultimately fiction. Design in Modern American Literary Biography*. Indiana 1981, p. 182.
- J.A.A. van Doorn en W.J. Hendrix, *Ontsporing van geweld*. Rotterdam 1970.
- Riet van Dort en Bert Driessen, *Oegstgeest in bange dagen. 1940-1945*. Oegstgeest 1995.
- Douwe Draaisma, *Waarom het leven sneller gaat als je ouder wordt*. Groningen 2001.
- S. Dresden, *De structuur van de biografie*. Den Haag 1956.
- S. Dresden, *Over de biografie*. Amsterdam 2001.
- Ben Dull (int.), 'Wolkers en zijn twijfel'. *Het Parool*, 1-9-1964.
- Ben Dull (int.), 'Wolkers: nu koele dingen'. *Het Parool*, 11-3-1971.
- Ben Dull (int.), 'Olga is niet één vrouw'. *Het Parool*, 26-7-1972.
- Hans Dütting, *Jan Wolkers. De Rubens van de literatuur*. Soesterberg 2009.
- Leon Edel, *Writing lives. Principia Biographica*. New York-Londen 1984.
- Willem Ellenbroek (int.), 'Als je het zilvernitraat verhit, wordt het grijs. Ruik je?'. *de Volkskrant*, 20-12-1986.
- Ron Elshout, 'De wereld door een geelfilter'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 55-59.
- Agnes van Emelen, *Het maken van dooie dingen. De grondproblematiek van de held in Jan Wolkers' romans uit de jaren zestig*. Proefschrift Universiteit van Leuven, 1981.
- Agnes van Emelen, 'Scheppen tegen de dood op'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 12-19.
- Kees Fens, 'Met geleende en eigen stem'. *De Tijd De Maasbode*, 3-2-1962.
- Kees Fens, 'Het litteken van de dood'. *De Tijd De Maasbode*, 3-11-1962.

- Kees Fens, 'De koolmees en het aardmannetje. Over het werk van Jan Wolkers'. *Merlyn*, jrg. 1, nr. 4, 1962-1963, p. 1-18.
- Kees Fens, 'Tekort van het teveel. Verhaal van een etmaal. "Een roos van vlees" van Jan Wolkers'. *De Tijd De Maasbode*, 21-12-1963.
- Kees Fens, 'Nieuwe schepping door herschepping'. *De Tijd De Maasbode*, 20-11-1965.
- Kees Fens, 'Turks fruit van Jan Wolkers over een veroordeelde liefde'. *de Volkskrant*, 6-12-1969.
- Kees Fens, 'Walgvogel'. *De Standaard*, 27-12-1974.
- Kees Fens, 'Wolkers' restanten van vroeger'. *de Volkskrant*, 29-11-1977.
- Kees Fens, 'De kritiek in het dagblad'. *de Volkskrant*, 15-11-1979.
- Kees Fens, 'Het realisme van de liefste man van Nederland'. *de Volkskrant*, 26-10-2007.
- R. Ferdinandusse, 'Wolkers en zijn critici, of: het vergripen van instituties'. *Vrij Nederland*, 17-12-1988.
- Jan Fontijn, *Broeders in bedrog. De biograaf en zijn held*. Amsterdam 1997.
- Jan Fontijn, *Opgebouwd uit hetzelfde. Broers en zusters in de literatuur*. Amsterdam 2011.
- Arjen Fortuin, *Geert van Oorschot, uitgever*. Amsterdam 2015.
- Arjen Fortuin en Joke Linders (red.), *Bespottelijk maar aangenaam. De biografie in Nederland*. Amsterdam 2007.
- Peter France en William St. Clair (ed.), *Mapping lives. The uses of biography*.
- Marjorie Garber, *The Use and Abuse of Literature*. New York 2011.
- Betty van Garrel (int.), 'Vader Wolkers: "Ik vind dat Jan te ver gaat"'. *Haagse Post*, 27-11-1965.
- Louis van Gasteren, *Omdat mijn fiets daar stond*. Film, 1966.
- Machteld van Gelder (sam.), *De achtertuin van Jan Wolkers*. VPRO-televisie, 5 afl., 2002.
- Jaap Goedegebuure, 'Taalkundig machismo van een literaire Hulk'. *Haagse Post*, 21-11-1981.
- Jaap Goedegebuure, 'Een defilé van ouwe koeien'. *Haagse Post*, 1-12-1984.
- H.A. Gomperts, 'Jan Wolkers, De Babel'. In: *Wachten op niets*. Toneelkritieken uit de jaren 1952-1965. Amsterdam 1970, p. 341.
- A.C. Gooyer (sam.), *Het beeld der vad'ren. Een documentaire over het leven van het protestants-christelijke volksdeel in de twintiger en dertiger jaren*. Utrecht 1964.
- Buck Goudriaan, *Het Leidse literaire leven tijdens de Tweede Wereldoorlog*. Uitgeverij De Nieuwe Vaart, Leiden 1995.
- Buck Goudriaan, *Leiden in wo 11. Van dag tot dag. Een kroniek van 10 mei 1940 tot 15 augustus 1945*. Leiden 1995.

- Arnon Grunberg, 'Ik ben nog nooit iemand tegengekomen met een goeie jeugd'. *VPRO Gids*, 20-8-1994.
- Arnon Grunberg, 'Verrotting is je beste vriend'. *NRC Handelsblad* 21-10-2005.
- Arnon Grunberg, 'Lieve Jan Wolkers'. *HUMO*, 30-10-2007.
- Arnon Grunberg, 'Beinhart und richtig im Takt. Nachwort'. In: Jan Wolkers, *Türkischer Honig*. Alexander Verlag, Berlin-Köln 2012.
- Anton Haakman en Guus Luijters, 'Nederigheid, dat is de enige instelling. Gesprek met scenarist Gerard Soeteman over Turks fruit'. *Skoop*, jrg. 8, nr. 7, p. 10-25.
- Hella S. Haasse, 'Ogen om te zien'. *De Gids*, juni 1963, jrg. 136, nr. 6, p. 68-76.
- Hella S. Haasse, 'Een netwerk van beelden'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 2-11.
- James Hall, *Het zelfportret. Een culturele geschiedenis* (vert. Tanja Timmerman). Kerkdriel 2015.
- Nigel Hamilton, *Biography. A Brief History*. Cambridge Mass-London, 2007.
- Ina Harinck e.a., *Raadsherenbuurt. Zestig jaar wonen en leven in een Leidse buurt*. Vereniging Raadsherenbuurt, Leiden 1985.
- Kees 't Hart, 'Jan Wolkers: voorbeeldig schrijverschap'. *De Revisor*, jrg. 35 2008, nr. 1.
- Maarten 't Hart, *De man met het glas*. Leiden 2003.
- Wim Hazeu, *Gerrit Achterberg. Een biografie*. Amsterdam 1988.
- Paul Hellmann (int.), 'Wolkers' verdachte succes'. *Algemeen Dagblad*, 28-11-1978.
- Paul Hellmann (int.), 'Wolkers zoekt de stilte van de Wadden'. *NRC Handelsblad*, 27 december 1980.
- Paul Hellmann (int.), 'Jan Wolkers: De melancholie is sterker geworden'. *NRC Handelsblad*, 5-11-1982.
- Paul Hellmann (int.), 'Een paradijs met een duistere kant'. *NRC Handelsblad*, 22-4-1985.
- Mat van Hensbergen, *Veel licht doet pijn*. Documentaire. 1993.
- Odile Heynders, 'Terug naar Terug naar Oegstgeest'. *Literatuur* 2004, nr. 4, p. 20-26.
- Dick Hillenius, 'Tussen Calvijn en Renoir'. *Vrij Nederland*, 1-12-1962.
- Dick Hillenius, 'Beargumenteerde kritiek'. *Hollands Maandblad* maart 1965, jrg. 7, nr. 212, p. 45-46.
- H.J.A. Hofland en Tom Rooduijn (int.), *Dwars door puinstof heen*. Amsterdam 1997.
- Richard Holmes, *Footsteps. Adventures of a Romantic Biographer*. New York 1985.
- Richard Holmes, *De biografie en de dood*. Amsterdam 1997.
- Richard Holmes, *This long pursuit. Reflections of a Romantic Biographer*. London 2016.

- Cees van Hoore, 'Door het oog van de naald. nsb'er beschermde Jan Wolkers tijdens de oorlog.' *Leidsch Dagblad*, 13-12-1997.
- Cees van Hoore, 'Hoe Jan Wolkers in zijn romans de werkelijkheid verdraaide'. *De Gelderlander*, 4-5-2004.
- J. Huisman (int.), 'Mijn werk is te uitzonderlijk voor Nederland'. *Het Vaderland*, 15-11-1980.
- J. Huisman (int.), 'Ik zou graag een kind van mezelf zijn'. *Algemeen Dagblad*, 7-11-1981.
- J. Huisman (int.), 'Critici zijn schurken'. *Algemeen Dagblad*, 15-4-1983.
- J. Huisman (int.), 'Ik doe iets anders dan de anderen'. *Algemeen Dagblad*, 14-12-1989.
- Everhard Huizingh, 'Jan Wolkers: Ik ben de Nederlandse schrijver die het eenvoudigst schrijft'. *Nieuwsblad van het Noorden*, 29-11-1974.
- Vera Illés (int.), 'Het plakboek van Jan Wolkers'. *NRC Handelsblad*, 12-11-1971.
- Peter van Ingen (int.), *Zomergasten. Jan Wolkers*. VPRO-televisie, 9-6-1991.
- Peter van Ingen (int.), *Een oceaan van hoop. Gesprekken met Jan Wolkers over de oorlogsjaren*. Achtdelige televisiedocumentaire. Amsterdam-Hilversum 2008.
- H.L.C. Jaffé, 'Communicatie'. In: *Jan Wolkers schildert beeldhouwer*. Amsterdam 1986, p. 91.
- H.U. Jessurun d'Oliveira (int.), 'Jan Wolkers'. In: H.U. Jessurun d'Oliveira, *Scheppen riep hij gaat van Au*. Amsterdam 1965, p. 94-120.
- Bert van Kaam, *Parade der mannenbroeders. Protestants leven in Nederland 1918-1938*. Wageningen 1964.
- Nic. J. Karhof, *Bezet Verzet Ontzet. Goes en omgeving in de bewogen jaren 1940-1944*. Goes, ongedateerd.
- Peter Kegel, 'Het oude boek bestaat toch nog'. Huygens ING, 2012.
- Mariska Kleinhoonte van Os, 'Generatiedynamiek. De plaats van het vroege proza van Jan Wolkers in de sociaal-culturele omwenteling van de jaren zestig'. Doctoraalscriptie. Utrecht 2003.
- Hein Klemann, *Nederland 1938-1948. Economie en samenleving in jaren van oorlog en bezetting*. Amsterdam 2002.
- Stacey Knecht, 'Rauwe en tedere confrontatie. Wolkers in vertaling'. *Literatuur* 2004, nr. 4, p. 36-38.
- Sasja Koetsier, 'Een geweldig boek vol rottigheid. Rumor rond *Turks fruit*'. *Literatuur* 2004, nr. 4, p. 32-35.
- P. Kronenberg (int.), *Avro's Televizier*. Televisie. 24-7-1972.
- Dirk Kroon, 'De dood in het (vroege) werk van Jan Wolkers'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 20-26.
- Jacques Kruithof, 'Zielknijper en Hiërogliefes'. In: Jacques Kruithof, *Vinger-oefeningen*. Den Haag 1981, p. 111-127.

- Lisa Kuitert, 'Ik hield van de Vijftigers. Klaas Woudt, uitgever van het debuut van Jan Wolkers'. *Literatuur*, 2004, jrg. 21, nr. 1, p. 13.
- Trudy Kunz, 'De tweeling van Jan en Karina Wolkers'. *Libelle*, 30-10-1981.
- Trudy Kunz, 'Schrijver Jan Wolkers (57)'. *Libelle*, 7-10-1983.
- Wiel Kusters, *Mijn versnipperd bestaan. Het leven van Kees Fens, 1929-2008*. Amsterdam 2014.
- Laurie Langenbach, 'Is Jan Wolkers te mannelijk?' *Aloha*, 7-4-1973.
- Alle Lansu, "'Je wordt oud zoals je geleefd hebt.'" Interview met Jan Wolkers.' *Vrij Nederland*, 7 oktober 2000.
- Hermione Lee, *Virginia Woolf*. Londen 1996.
- Hermione Lee, *Virginia Woolf's Nose. Essays on Biography*. Oxford 2005.
- Hermione Lee, *Biography. A Very Short Introduction*. Oxford 2009.
- Lisette Lewin, *Het clandestiene boek 1940-1945*. Amsterdam 1983.
- Elisabeth Lockhorn (int.), 'Jan Wolkers: In ieder mens bestaat een kamer waar niemand in mag treden'. In: *Geletterde mannen. Interviews*. Amsterdam 2001.
- Esteban López, 'Jan Wolkers onder de loep'. *Verstandig Ouderschap*. NVSH, november 1963.
- Jan Louter (int.), *De onverbiddelijke tijd. Schrijvers in beeld*. Documentaire. 1996.
- Freek Lugt, *Oud-Poelgeest. Van middeleeuws kasteel tot rustpunt in de Randstad*. Oegstgeest 2014.
- Freek Lugt, 'Iets Lugtigs'. *Over Oegstgeest*, november 2015.
- Guus Luijters en Anton Haakman (int.), 'Nederigheid, dat is de enige instelling. Gesprek met scenarist Gerard Soeteman over *Turks fruit*'. *Skoop*, 1972, jrg. 8, nr. 8, p. 10-24.
- Nop Maas, *Gerard Reve. Kroniek van een schuldig leven*. Deel 1, *De vroege jaren 1923-1962*. Amsterdam 2009.
- Nop Maas, *Gerard Reve. Kroniek van een schuldig leven*. Deel 2, *De 'rampjaren' 1962-1975*. Amsterdam 2010.
- Nop Maas, *Gerard Reve. Kroniek van een schuldig leven*. Deel 3, *De late jaren 1976-2006*. Amsterdam 2012.
- Amy van Marken, 'Jan Wolkers in Zweden'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 81-83.
- Dik van der Meulen, *Multatuli. Leven en werk van Eduard Douwes Dekker*. Nijmegen, 2002.
- Lut Missinne, *Oprecht gelogen. Autobiografische romans en autofictie in de Nederlandse literatuur na 1985*. Nijmegen 2013.
- Frits van der Molen en Wim Zaal (int.), 'Jan Wolkers'. *Elseviers Magazine*, 26-3-1966.
- Rob Molin, *Lieve rebel. Biografie van Adriaan Morriën*. Amsterdam 2005.
- Adriaan Morriën, *Lotus-brieven*. Amsterdam 2001.

- Siegfried Mrotzek, 'Wolkers vertalen'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 84-88.
- Vladimir Nabokov, *Lectures on Literature*. New York 1980.
- Nel Noordzij en Otto Dijk (int.), 'Jan Wolkers.' *Tekens bij de tijd*. NCRV-radio, 3-3-1969. In: Wim Hazeu en Cor Holst (red.), 40+. *Radioportretten*, Amsterdam 1969.
- A.L. Oosthoek, *Over Terug naar Oegstgeest van Jan Wolkers*. Amsterdam 1976.
- Gert Oostindie, *Soldaat in Indonesië*. Amsterdam 2015.
- Willem Otterspeer, 'Een mozaïek van wrakhout. Een biograaf moet meer schrijven dan historicus willen zijn'. In: Arjen Fortuin en Joke Linders (red.), *Bespottelijk maar aangenaam. De biografie in Nederland*. Amsterdam 2007.
- Willem Otterspeer, *De misluktingskunstenaar. Willem Frederik Hermans*. Biografie dl. 1 (1921-1952). Amsterdam 2013.
- Willem Otterspeer, *De zanger van de wrok. Willem Frederik Hermans*. Biografie dl. 2 (1953-1995). Amsterdam 2015.
- Cees Overgaww (int.), 'Jan Wolkers in zijn knollentuin'. *Viva*, nr. 50, 13-12-1974.
- Jop Pannekoek en Tom Rooduijn, *Het goud der vrijheid*. Televisiedocumentaire. 1999.
- Herman Paul, *Als het verleden trekt. Kernthema's in de geschiedfilosofie*. Amsterdam 2014.
- Arjan Peters, 'Rauw en teder'. *de Volkskrant*, 20-10-2007.
- Dennis W. Petrie, *Ultimately fiction. Design in Modern American Literary Biography*. Indiana 1981.
- Merel Poldervaart, 'De onverbiddelijke kritiek. Een case study over de meningsvorming in de literatuurkritiek over het verhalend proza van Jan Wolkers'. Scriptie Universiteit van Amsterdam, 31-3-2011.
- Ed Populier, *Grote Ontmoetingen. Jan Wolkers*. Brugge 1977.
- Stefaan Praet, 'Brandende liefde: een schilder werkt met contrasten'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 60-62.
- R.A.F. Proper, 'Kort Amerikaans'. *Scoop*, november 1979, p. 38.
- Steye Raviez en Coen Verbraak, *Jan Wolkers Foto*. Amsterdam 2005.
- Hans Redeker, 'Jan Wolkers'. *NRC Handelsblad*, 6-3-1971.
- Dick van Reeuwijk, *Sondermeldung Texel. Opstand der Georgiërs*. Texel 1995.
- Hans Renders, *Zo meen ik dat ook jij bent. Biografie van Jan Hanlo*. Amsterdam 1998.
- Hans Renders, *De zeven hoofdzonden van de biografie*. Amsterdam 2008.
- Floor van Renssen, 'Made in Wolkersdorf. Over Wintervitrines'. *Literatuur* 2004, nr. 4, p. 30-31.
- Gerard Reve, *Brieven aan Wimie 1959-1963*. Amsterdam 1980.
- Gerard Reve, *Brieven aan Josine M. 1959-1982*. Amsterdam 1994.
- Gerard Reve & Geert van Oorschoot, *Briefwisseling 1951-1987*. Amsterdam 2005.

- Hugo van Rhijn, 'Interview Jan Wolkers'. NOS-televisiejournaal, 27-9-1982.
- John Richardson, *A life of Picasso* 3 vls. *The prodigy, 1881-1906*. New York, 1991.
The Cubist Rebel, 1907-1916. New York, 1996. *The Triumphant Years, 1917-1932*. New York.
- Henk Romijn Meijer, 'Wolkers' paradijs'. *Hollands Maandblad*, februari 1965, jrg. 7, nr. 211, p. 30-34.
- Piet de Rooy en Piet van Straalen (int.), 'Jan Wolkers: Het dal der schaduwen des doods dat is het kwaad dat op de middag verwoest'. *Ignis Promethei* [vereniging Prometheus in Utrecht], najaar 1964, jrg. 20, nr. 1.
- Ernst Jan Rozendaal (int.), 'Een slap handje is zichtbaar. Jan Wolkers.' *BN/De Stem*, 24-1-2003.
- Murk Salverda en Erna Staal, *Jan Wolkers. Tijd bestaat niet. Schrijversprentenboek*. Amsterdam 1996.
- M. Saunders, *Self-impression. Life-Writing. Autobiographical Fiction & the Forms of Modern Literature*. Oxford 2010.
- Frank Schaake, *Ida Sipora*. Oegstgeest 2015.
- Rob van Scheers, *Paul Verhoeven. De geautoriseerde biografie*. Utrecht 1996.
- Kees Snoek, *E. du Perron. Het leven van een smalle mens*. Amsterdam 2005.
- Kees Snoek, 'Walgvogels, griffioenen en garoeda's. Jan Wolkers als postkoloniaal auteur'. *Indische letteren*, 2011, jrg. 26, nr. 3, p. 144-156.
- Jan Spierdijk, 'Wolkers' Turks fruit: een weerbarstige litanie'. *De Telegraaf*, 3-12-1969.
- Corine Spoor (int.), 'Altijd weer die diepvrieskippen'. *De Tijd*, 27-3-1981.
- Rosita Steenbeek, 'De doodshoofdvlinder gedetermineerd. Jan Wolkers' versie van de vegetatiemythe'. Doctoraalscriptie. Amsterdam 1984.
- Paul Steenhuis, Murk Salverda, Erna Staal, *Jan Wolkers*. Zwolle 2002.
- Pieter Steinz, 'Een leven tussen Bijbel, seks en dood'. *NRC Handelsblad*, 20-10-2007.
- Hans van Straten (int.), 'Jan Wolkers: beeldhouwer, dichter en natuurminnaar'. *Het Vrije Volk*, 19-1-1950.
- Hans van Straten, 'Oedipus in Oegstgeest'. *Hollands Maandblad*, maart 1967, jrg. 7, nr. 234, p. 15-19.
- Hans van Straten (int.), 'Wolkers herschrijft Kort Amerikaans'. *Provinciale Zeeuwse Courant*, 24-1-1979.
- Hans van Straten (int.), 'Jan Wolkers: als ik binnenkort in de Leidse Lakenhal exposeer geef ik meteen de middeleeuwse beeldjes terug die ik daar dertig jaar geleden heb gestolen'. *Leidsch Dagblad*, 17-11-1979.
- Hans van Straten, 'Literaire prijs niet opdringen'. *Utrechts Nieuwsblad*, 30-9-1982.
- Hans van Straten, *De omgevallen boekenkast*. Amsterdam 1987.

- Henk Suer (int.), 'Jan Wolkers: Ik zou graag onzichtbaar zijn om met de mensen mee te lopen'. *De Tijd*, 29-6-1963.
- A.J.A. Symons, *The quest for Corvo. An experiment in biography*. London 1952.
- Jan Teewisse e.a., *Piet Esser. Beeld van een mens, beeld van een tijd*. Deventer 2010.
- Michel Thieme, 'Achter het schild van Wolkers'. *Vind*, 2013, nr. 11, p. 18-24.
- J.G.A. Thijs, 'Wolkers lezen: bewondering en ergernis'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 27-29.
- Willemien Timmers, 'Jeugdviend Wolkers getuige van diefstal Tillenbeest'. *Oegstgeester Courant*, 28-8-2013.
- Aleid Truijens (int.), 'Je hebt een heleboel levens en leeft er maar één'. *Diepzee*, november 1989, jrg. 7, nr. 3.
- Aleid Truijens, *Geluk kun je alleen schilderen. F.B. Hotz, het leven*. Amsterdam 2011.
- Arno van der Valk, *De calvinistische voyeur. Jan Wolkers in Zweden*. Soesterberg 2005.
- Coen Verbraak, *Profiel Jan Wolkers*. Televisiedocumentaire. 2007.
- Coen Verbraak en Rudi Fuchs, *Jan Wolkers. Hommage aan een dubbeltalent*. Vianen 2006.
- Paul Verhoeven, 'Jan Wolkers en zijn Turks fruit'. *De Vlaamse Gids*, november 1973, jrg. 57, nr. 11, p. 40-46.
- Jan Vermeulen, *Vergeefse herfst*. Den Haag 1946.
- Sarah Verroen, 'De romantiek van een cynicus'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 72-76.
- Diederik van Vleuten, 'Het was een hele knappe jongen, dat moet je niet vergeeten. Interview met Jan Wolkers'. In: Robbert Ammerlaan e.a. (red.), *Het volle leven. Herinneringen aan Gerard Reve*. Amsterdam 2006, p. 9-21.
- J.A. van der Vlis, *Tragedie op Texel*. Amsterdam 1945.
- Hans Warren, *Nachtvogels*. Arnhem 1949.
- Hans Warren, *Geheim Dagboek 1942-1944*. Amsterdam 1981.
- Hans Warren, *Geheim Dagboek 1945-1948*. Amsterdam 1982.
- Hans Warren, *Geheim Dagboek 1949-1951*. Amsterdam 1983.
- Hans Warren, *Geheim Dagboek 1971-1972*. Amsterdam 1991.
- Hans Warren, *Geheim Dagboek 1993-1995*. Amsterdam 2004.
- J.G.M. Weck, *In contact met het werk van moderne schrijvers. Jan Wolkers*. Amsterdam 1971.
- Oscar Wilde, *The Picture of Dorian Gray*. New York 2006.
- Alison Winter, *Memory. Fragments of a modern history*. Chicago 2012.
- Theun de Winter (int.), 'Jan Wolkers op Texel'. In: *Haagse Post*, 19-5-1971.
- Theun de Winter (int.), 'Het oorlogsverleden van Jan Wolkers'. *Haagse Post*, 6-10-1979.

- Theun de Winter (int.), 'Terug naar Terug naar Oegstgeest (1965-1985)'. *Terug naar Oegstgeest*, 26ste druk. Amsterdam 1985, p. 250-267.
- Rik Zaal, *Jan Wolkers op Texel. In het voetspoor van Jac. P. Thijssse*. Radiodocumentaire. Cd, Amsterdam 2011.
- Wim Zaal, 'Gejaagd door De Kus'. *Elsevier*, 19-11-1977.
- Aart van Zoest, 'Wolkers' beelden'. *Bzzlletin*, oktober 1984, jrg. 13, nr. 119, p. 30-36.
- Peter van Zonneveld, *Terug naar Leiden en Oegstgeest. Fietsen en wandelen met Jan Wolkers*. Amsterdam 2005.

Personenregister

- Aafjes, Bertus 158, 314
Abspoel, Ab 531
Achterberg, Cathrien 466
Achterberg, Gerrit 128, 158, 160-1, 243,
253, 284, 311-2, 366-7, 466, 812,
822, 914
Admiraal, Joop 766
Aeschylus 780
Amerongen, Martin van 918
Ammelrooy, Willeke van 673-5
Amsberg, Claus von 563-4, 608
Andersen, Hans 908
Andriessen, Mari 322, 390, 721
Anema, Seerp 212
Anholts, mevrouw 562
Anneke 770
Annie 227-8
Ans 770
Appel, Karel 149, 290, 292, 845
Arendse 318-9
Armando 465-7
Asser, Eli 330, 340, 535
Auden, W.H. 24
Auricoste, Emmanuel 397-8

Bach, Johann Sebastian 83, 693, 838,
862, 875, 881, 929, 934
Bakker, Bert 473, 490-2, 505
Bakker, Marcus 721

Bakkers, Albert Jacob Pieter 141
Balanchine, George 323
Balkenende, Jan Peter 955, 959
Barend, Frits 822, 852-3
Barendsz, Willem 255
Battum, Annet van 470
Beatrix, koningin 563-4
Beckett, Samuel 425, 765
Beek, Dick van 119, 146
Beek, Marius van 322, 427, 467
Beek, Th. van 62, 64-5, 116
Bennink, Han 604
Berg, Harry van der 569
Bergh, Hans van den 532, 920
Bergh, Krijn van der 129
Bergman, Ingrid 129
Bernlef 416, 525, 560, 580
Berthold, Christina 757
Bervoets, Marlous 896
Bey, Maria (Mary) *zie* Zangeres Zon-
der Naam
Bibeb 113, 117, 190, 494, 510, 978
Bijvank 552-3
Bilderdijk, Willem 41
Björkstein, Ingmar 754, 756
Blaman, Anna 314, 499
Blanchard 149, 978-9
Bloem, J.C. 271-2
Bloemena, Basje 701-2

- Bloemena, Willem 91-2, 491, 495-6,
502, 525, 547, 585, 641, 656-8, 662,
671-2, 701, 764
- Blok, Dieuwertje 856
- Blok, Jan 572, 579, 695
- Blom, J.C.H. 28
- Blom, Onno 22, 24
- Boerhaave, Herman 63, 152-3, 831-2,
968
- Bol, Ferdinand 547
- Bolland, G.J.P.J. 27
- Bomans, Godfried 647-9, 651, 655,
661-2
- Bomhoff, J.G. 508, 510
- Bont, Jan de 663, 673, 680
- Boogers, Hannie 129
- Boomsma, ds. 536
- Boon-Verberg, Cornelia 621-4, 627,
792, 949
- Boon, Arie 622, 627
- Boon, Gerard 235
- Boon, Koos 622
- Boon, Maarten 622
- Boon, Mien 622
- Borgers, Gerrit 465, 472, 528
- Bosch, J. 546
- Bosch, Jeroen 522
- Bosman, A.G. 123-5, 207, 552-3
- Botticelli, Sandro 97, 170, 920, 951,
953
- Boujeri, Mohammed 909
- Bourdelle, Émile-Antoine 293, 397
- Bousset, Hugo 705
- Boutens, P.C. 151, 158
- Bouwman, Mies 569
- Bouwmeester, Goosen Egbert 171-8,
191, 203, 211, 213-4, 228-30, 524,
666
- Bouwmeester, Louis 171
- Braak, Christel 766
- Braak, Menno ter 316
- Braam, Van 384
- Brakels, Jan 175
- Brakman, Willem 869
- Brandt, Willem 561
- Branke, Karlis 755
- Braun, Jan Christiaan 636
- Breevoort, Johanna 136-7
- Breitner, George Hendrik 248, 292
- Bremer, Ria 677
- Bremmer 230, 784
- Breughel, Pieter 522
- Breuker, Willem 603-4, 606-7, 662-4,
944-5
- Brockway, James 580-3
- Brodsky, Joseph 922
- Brokken, Jan 471, 492, 735, 737, 744-6,
866
- Bronner, Jan 293, 320
- Brood, Herman 880
- Broos, Cees 506
- Brouwer, Fop I. 432
- Brown, Charlie 794
- Bruinsma, Bavo 831
- Buddingh', Cees 475, 978
- Buijs 749
- Buijs, zusjes 79
- Bulthuis, Rico 511
- Burke, Peter 29
- Bus, Dick 246
- Bussel, Loed van 911
- By, Henk de 508-9
- Calis, Piet 712
- Campert, Remco 598, 802-3, 822, 875,
989
- Canova, Antonio 687-8, 905
- Carasso, Fred 320, 323, 325, 482, 605
- Carasso, Martje 415
- Carmiggelt, Simon 605, 655, 739-40
- Carp, E.A.D.E. 253
- Cellini, Benvenuto 280

Chandler, Raymond 783, 888, 894
 Chaplin, Charlie 568
 Charles, J.B. *zie* Nagel, Willem
 Chaucer, Geoffrey 776
 Christie, Agatha 888
 Churchill, Winston 903
 Citroen, Paul 247
 Claus, Hugo 875
 Cler, René de 174
 Cleveringa, Rudolph Pabus 138
 Coen, Jan Pieterszoon 706
 Coleridge, Samuel Taylor 23
 Colijn, H. 48, 108-9, 692-3, 706
 Conrad, Joseph 758
 Constable, John 77, 554
 Constandse, Anton 735
 Cossaar, Maud 499
 Courbois, Pierre 607
 Couvin, Lucien 585-6, 590, 593-4, 596-7
 Couvreur 312
 Cramer, Rie 507
 Cremer, Jan 465, 546, 664
 Croiset, Eva 330
 Cruijff, Johan 852

 Dalí, Salvador 977
 Damman, Ina 101
 Damme, Josje 250, 800
 Damme, meneer 250
 Daniëlle 517
 Dante Alighieri 243
 Dantzig, Rudi van 322
 Darwin, Charles 584
 Davis, Miles 416
 Day, Doris 357-8
 Deel, Tom van 704, 851, 898
 Dees 771
 Degas, Edgar 157, 236, 663
 Dekker, Wessel 664
 Descartes, René 63, 873

 Despiau, Charles 397, 485
 Dickens, Charles 478
 Dietrich, Marlene 247, 267
 Dijk, mevrouw van 66-7, 139
 Dijkema, M. 141
 Dijn, Frank van 735, 745
 Doctorow, E.L. 27
 Donatello 247
 Dongelmans, Tingue 767
 Donner, Piet Hein 910
 Doorn, J.A.A. 706
 Doorne, J. van 511, 525, 541, 595
 Dorp, Henk van 822, 852-3
 Douwes Dekker, Eduard *zie* Multatuli
 Doyle, Arthur Conan 626, 981
 Draaisma, Douwe 979
 Dresden, Sem 23, 25
 Duijn, Roel van 564
 Duin, André van 742
 Dull, Ben 678
 Dupont, A. 69
 Dürer, Albrecht 77, 298, 554
 Dütting, Hans 26

 Edel, Leon 23, 27
 Eeden, Frederik van 26, 243, 648
 Eggink, Wilhelmina Maria 98, 245
 Eisenhower, Dwight D. 269
 Eldridge, Roy 416
 Eliot, T.S. 280
 Elly 452
 Elsken, Ed van der 351, 416, 565
 Ende, Eddy van der 766
 Ende, Piet van de 673
 Enklaar, Cas 906
 Eringa, J. 84, 87, 98, 200, 223, 227
 Eringa, Jan Pier 61, 85, 87, 99, 104, 223
 Eringa, Joop 84-5
 Eringa, mevrouw 62, 561
 Escher, M.C. 977
 Esser, Daniël 324, 363

- Esser, Dora 293, 336
 Esser, Maurits 293
 Esser, Piet 293-4, 304, 306, 318, 320,
 322-6, 336, 341, 352, 361, 390, 428
 Eyck, P.N. van 158
- Fasseur, Cees 706
 Fellini, Federico 925, 928, 960
 Fels, Annetje 721
 Fens, Kees 42, 477, 494, 497-8, 500-1,
 509, 518, 541-2, 560, 593, 596, 642,
 704, 740-1, 761, 920
 Fie, tante 487
 Filippo, weduwe 216
 Fitzgerald, Ella 390
 Flaubert, Gustave 682, 842
 Flier, Jaap 323
 Floris v, graaf 96
 Flu 174
 Fontijn, Jan 26
 Fortanier, Anthonie Henri 179
 Fortuin, Arjen 472
 Frazer, James 430
 Freud, Sigmund 243, 755
 Fuchs, Rudi 506, 967
- Gans, Jacques 243, 566
 Garbacz, Julia (Colla) 94-5, 101, 592
 Garrel, Betty van 562
 Gaskell, Sonia 322-3, 360, 482
 Gasteren, Louis van 568-9
 Gauguin, Paul 919
 Geel, Chris van 289-90
 Geel, Chrisje van 289
 Geer, Dirk Jan de 109
 Gelder, De 172
 Gelder, Machteld van 939-40
 George, Stefan 163
 Gessel, Ad van 531
 Getz, Stan 416
 Gezelle, Guido 156
- Giacometti, Alberto 468
 Gibson, Mel 909
 Giesen, Jan 318
 Gillespie, Dizzy 416, 447
 Gils, Gust 475
 Giphart, Ronald 910
 Glen 587-8
 Gnirrep, Karina *zie* Wolkers-Gnirrep,
 Karina
 Gnirrep, Kees 479, 481
 Gnirrep, Nelleke 482
 Gnirrep, Piet 479-83, 508, 572, 708-9,
 807
 Gnirrep, Willem 708
 Gnirrep-Harthoorn, Jopie 479-82, 807
 Goedegebuure, Jaap 851, 853, 898
 Goethe, Johann Wolfgang von 160,
 280
 Gogh, Theo van 905-10
 Gogh, Vincent van 26, 38, 221, 236,
 248, 251-2, 377, 919, 922-3
 Gomperts, Hans 532
 Gordijn 64
 Gorter, Herman 66, 87, 156, 163, 243,
 257, 743, 895, 923, 931
 Gorter, professor 57, 597
 Goudsblom, Joop 436
 Goudswaard, G  646
 Gould, Glenn 929
 Goya, Francisco 977
 Goyen, Jan van 911
 Green, Graham 754, 758
 Grégoire, Paul 318-9, 361
 Grobbe, Jaap 149-50, 152, 209, 223,
 978
 Groeneveld, Ben 470-1, 540
 Groot, Paul 940
 Groot, Paul de 721
 Grootveld, Robert Jasper 564
 Grunberg, Arnon 941-3, 961
 Gulik, Robert van 814

- Gulik, Willem van 814
 Gysen, René 475
- Haan, echtpaar de 653
 Haan, mevrouw 654, 813
 Haasse, Hella S. 71, 412, 529, 966, 988
 Haberts, Sjeff 308
 Haenen, Paul 663
 Hagen, Nina 880
 Hall, Gijs van 563-4, 566-7, 569-70
 Hals, Frans 238, 400, 575, 856, 924
 Hamming, Dolf 803, 873-4
 Händel, Georg Friedrich 83, 750
 Hanlo, Jan 24, 570
 Harmsen van der Beek, Fritzi ten 470
 Harry, Debbie 754, 771
 Hart, Maarten 't 67-8, 741-4, 805, 855, 867, 875-6, 960-1, 980
 Harthoorn, Jopie *zie* Gnirrep-Harthoorn, Jopie
 Harthoorn, Kees 481
 Harthoorn, Mattie 481
 Harthoorn, Wim 810
 Hasebos, Ton 663
 Hasslev, Nils-Olov F. 759
 Hatta, Mohammed 251
 Hauer, Rutger 674, 676, 678, 680-1, 861, 886
 Haverschmidt, François 895
 Hayworth, Rita 687
 Hazeu, Wim 160
 Heck, Dick van 442
 Heer, Jan de 154, 216-9, 225
 Heeren, Teun 99, 101, 123
 Heeresma, Heere 905, 908
 Heerwaarden, van 820
 Heeten, familie den 56-7
 Heeten, Gijsbert den 56-7
 Heeten, Jan Hendrik den 57
 Heijde, Catharina Hendrika (Trina) van der 51-2
 Heijde, Hannie van der 52
 Heijde, Hendrik Frederik Frans (Henri) van der 45, 51, 53
 Heijde, Henri Frederik Frans (Frits) van der 51-2
 Heijde, Jannetje *zie* Wolkers-van der Heijde, Jannetje
 Heijde, Kees van der 51-2, 55, 244
 Heijde, Willem Daniël van der 51
 Heijde-Schreuder, Catharina 51
 Heijden, A.F.Th. van der 702, 957, 961-3, 968
 Heijne, Bas 925
 Hellmann, Paul 871
 Hemingway, Ernest 758, 789, 850, 922
 Hendrix, W.J. 706
 Hermans, Emmy 611
 Hermans, Tilly 703, 738
 Hermans, W.F. 27, 312, 424, 475-7, 497, 500, 565, 606, 611, 664, 759, 762, 875, 910
 Hester 770
 Hilarides, Marianne 323
 Hilbrand, Sophie 952, 954
 Hillenius, Dick 52, 402-3, 435, 444, 467, 471-2, 513, 543, 595
 Hitler, Adolf 106, 109, 114, 118, 174, 224, 247, 703, 706, 750
 Ho Tsji Min 609-10, 624
 Hodgson, dr. 706
 Hoekstra, Henk 611
 Hoekstra, Toekie 101, 978
 Hofman, Tine 846
 Hölderlin, Friedrich 159, 895, 960
 Holiday, Billie 748
 Hollander 552
 Hollander, Hermanus den 121
 Holmes, Richard 23
 Hooft, P.J. 't 368
 Hoore, Cees van 143, 174

- Hoornik, Eva 416
 Hosking, Eric 951
 Hotz, grootmoeder 65
 Hotz, Frits 65, 67-8
 Houtman, Liesbeth 803
 Houwer, Jelte 854
 Houwer, Rob 672, 674-5, 854-6
 Huisman, Jan 873-4, 894, 980
 Huizinga, Johan 176, 280-1
 Hulst, W.G. 99
 Hund, Cor 277, 281, 322
 Hurkmans 145
 Huys, Twan 651

 Iersel, Kees van 425, 530-1
 Illés, Vera 664
 Ingen-Housz, Bon 246
 Ingen, Peter van 663
 Ionesco, Eugène 425
 Israël de Haan, Jacob 26
 Iterson-Knoepfle, O. van 171-2, 175-6, 228
 Iterson, Van 171-2, 228

 Jaffé, H.L.C. 609
 Jager, Okke 501
 James, Henry 23
 Janota, hospita 355
 Janssen, juffrouw 128
 Japin, Arthur 779, 781, 925
 Jeanne 691
 Jet 267
 Johnson, Lyndon B. 610, 613
 Jones, Grace 880
 Jong, Ate de 855-7, 952, 955
 Jong, Leendert de 539
 Jong, Max de 159-60
 Jong, Piet de 706
 Jongh, Eddy de 611
 Jongkind, Johan Barthold 885
 Jordan, T.C. 139

 Judith 455, 640
 Juliana, koningin 221, 418, 608, 829

 Käll, Bertil 753-4, 758, 921
 Kandinsky, Wassily 247, 627
 Karstens, J. 161
 Keats, John 19, 263, 280, 971
 Keizer, Piet 652, 834
 Kemna, Hans 675, 856
 Keune, H.G.Th. 445
 Khoklova, Olga 634
 King, Martin Luther 612-3
 Kleijn, Agnes de 455-8
 Kleist, Heinrich von 163
 Kler-Ouwehand, Greetje (Gré) de 235, 277, 300-1, 337, 690, 960
 Kler, Wim de 41, 99, 104, 129, 134-5, 149, 184, 209, 211, 214, 233-6, 239, 246-9, 251-2, 254-7, 263, 271, 273, 276-7, 279, 281, 284-5, 291, 293, 295-6, 299-300, 304, 337, 437, 689-91, 725-8, 745, 769, 818, 960
 Klompé, Marga 739
 Kloos, Willem 151, 426
 Knibbe, David 100, 112
 Knibbe, Gabri 112
 Koeman, Marianne 942
 Koerten, A. 153
 Kok, Nel 810-1
 Kokoschka, Oskar 354-5
 Kolk, L. 177
 Kollewijn, prof. 174
 Koolhaas Revers, Hans 407-8, 415, 447, 808
 Koreman, A. 229
 Körper, mevrouw 724
 Kortlang, Cees 322
 Kortooms, Toon 656
 Kouwenaar, Gerrit 425, 509
 Kraaykamp, Johnny 376
 Krabbé, Jeroen 855

Kraima, Henk 949
 Kramer, Anneke 416
 Kramer, Friso 416, 550, 829
 Krantz, L. 172
 Kreuger, Rietje 241-2
 Krevelen, Laurens van 701-2, 733-5,
 737-9
 Krimpen, J. 158
 Krop, Hildo 390
 Kuiper, Annie 160
 Kuitenbrouwer, Jan 908
 Kullenberg, Annette 754-7
 Kuyper, D.A. 79

 Labrée, G. 64
 Lagerlöf, Selma 758
 Lages, Willy 721
 Landsmeer, Hans 749-51
 Landstra 732
 Lange, Allert de 800
 Langenbach, Laurie 428, 445, 454
 Langeveld, Herman 706
 Lawrence, Seymour 734
 Lee, Hermione 24, 29
 Leenen, Peter 127
 Leest, Ko van 740
 Leeuwen, Frans van 149-50, 235
 Lehmann, Louis 159
 Lekkerkerker, Kees 474, 581
 Lely, Cornelis 368
 Lemaire 485, 588-9
 Lenferink, Jan 918-9
 Lennep, Jacob van 426
 Lettinga 537-9, 764
 Levi, Dagobert 121
 Levi, Robert 121
 Leyden, Lucas van 38, 128, 187-8, 912
 Liebknecht, Karl 65
 Lim, K.W. 814
 Limperg 671
 Lindt, Van de 732

 Lint, Derek de 763, 766-8
 Locher, Hans 506
 Loeber, Rita 470
 Lokhorst, Emmy van 503
 López, Esteban 511-2
 Lubach 110
 Lubbe, Huub van der 857
 Lubbe, Marinus van der 66, 126
 Lubberhuizen, Geert 802-4, 822, 836,
 850, 897
 Lucebert 149, 466
 Lugt, Frits 393
 Lugterink, Herman 531
 Lundkvist, Artur 759-60
 Luttgé, J.M. 292
 Lutz, Pieter 536
 Lützeler, Heinrich 170
 Luxemburg, Rosa 65

 Maarsen, Anneke 188, 190, 199-200,
 202, 208, 210-1, 214, 227, 239-43,
 245, 248, 495
 Maas, Nop 544
 McCarthy, Desmond 27
 Made, Sacco van der 268, 536
 Madge, Geoffrey 875-6
 Mahler, Gustav 248
 Mailer, Norman 700
 Manen, Pieter van 231
 Mann, Josina *zie* Damme, Josje
 Mansfield, Kathleen 877
 Manteau, Angèle 661-2, 699-701
 Manzù, Giacomo 354-60, 362, 388,
 435, 871
 Manzù, Pio 362
 Marijke 504-5, 514, 576, 587, 770
 Marike 273-5
 Maris, Mathijs 38
 Marsman, Hendrik 931
 Marsman, W. 601-2
 Martha 770

- Matena, Dick 961-2
 Matena, Nelleke 961
 Matsier, Nicolaas 923
 Matuschofsky, Maria *zie* Vink,
 Maria de
 Maurier, Daphne du 687
 May, Karl 99
 McCarthy, Bob 630
 Meene, B.J. van der 95
 Meeuwsen, mevrouw 137
 Meijden, Henk van der 675
 Meijer, Josine 545
 Meijer, Klaas 648
 Meijere-Huizinga, H.M. de 176
 Mengelberg, Willem 125
 Messer, Eduard 435
 Meursing, Laura 289
 Middendorp, Hendrika Cornelia 46
 Mieke 516-7
 Miller, Arthur 702
 Miller, Henry 512, 643
 Milly graaf van Heiden Reinestein,
 P.A.G. de 170
 Milne, A.A. 478
 Missine, Lut 980
 Moerkerken, Emiel van 290, 509
 Mol, Albert 672
 Molen, Frits van der 579
 Mondriaan, Piet 977
 Monet, Claude 156, 236, 919, 963-5
 Monroe, Marilyn 669, 923
 Monsarrat, Nicholas 429
 Montgomery, Bernard 215
 Moonen, A. 868
 Moor, W.A.M. de 642
 Moore, Henry 915
 Moravia, Alberto 758, 925-8, 936
 Morgan, Lee 416
 Morriën, Adriaan 312, 434-5, 468-9,
 471
 Mozart, Wolfgang Amadeus 248, 522
 Muis, juffrouw 97-8, 455, 690
 Mulder, Reinjan 851
 Mulisch, Harry 16, 149, 425, 566-9,
 573, 606, 875, 957, 959-60
 Multatuli 26, 48, 87, 149, 151, 257, 273,
 284, 288, 425, 475, 697, 920-1, 923,
 929, 977, 986
 Munch, Edvard 38
 Munck, Frans de 267
 Mussert, Anton 191

 Nabokov, Vladimir 16, 977
 Nagel, Ernst 803, 806
 Nagel, Willem 697
 Nauta, Annemarie 20, 30, 94, 375-89,
 391-2, 394, 399-400, 402-3, 405-8,
 410, 414-5, 419-24, 427-8, 430,
 432-4, 436-54, 458, 463, 467,
 478, 483, 489, 521, 523, 544, 599,
 620, 629-35, 639-40, 643-6, 659-
 60, 670, 677-8, 748, 770, 817,
 881, 883, 890, 947, 981-3, 985,
 988
 Nauta, Fokje 382, 422, 446
 Nauta, Jan 382-4, 407, 419-20
 Nauta, Klaske 644
 Nauta, Sjoerd 381, 644
 Needham, J.W. 139
 Nescio 515
 Nietzsche, Friedrich 87, 191, 243
 Nieuwenhuis, Domela 322
 Nijenhuis, Te 99-100
 Nijhoff, Martinus 23, 158, 233, 346
 Nijlen, Jan van 158
 Noor 770, 877
 Noordhoek, Wim 734
 Nooteboom, Cees 425, 509
 Nouvel, Guy-Marie 635-8
 Noyons, Ad 531
 Nuis, Aad 867

- Oliveira, Ulli Jessurun d' 124
 Olof, Theo 394
 Oorschot, Geert van 434, 437, 468,
 472, 474-5, 605
 Oorthuys, Cas 351
 Orwell, George 375
 Otterspeer, Willem 27
 Ouboter, C. 499
 Oud, J.J.P. 289
 Ouwehand, Greetje *zie* Kler-Ouwe-
 hand, Greetje (Gré)
 Ouwerkerk, Hans 930
 Oversteegen, J.J. 470
 Owens, Jesse 106-7

 Paaltjens, Piet 152, 216, 432
 Pallandt, Charlotte van 322
 Pam, Max 907, 939
 Pant, Theresia van der 352
 Paping, Reinier 488
 Parker, Charlie 411, 862
 Passchier, Teun 100-1
 Pauw, Jeroen 958
 Peeters, Carel 852-4, 894
 Peeters, Henk 466-7
 Peijl, Eva Maria van der 264
 Peijl, J.J. van der 264-5
 Pepys, Samuel 586
 Perk, Jacques 151, 155
 Perron, E. du 243, 286, 697
 Peters, Judith 637-8
 Picasso, Pablo 379, 398, 627, 634, 983
 Pierre, Chatriena La 45
 Pieters, Guido 760-3, 766-8, 908
 Pleij, Herman 923
 Ploon 134-5
 Ploum, Nico 308
 Pluym, prof. van der 292
 Poe, Edgar Allan 151, 153, 205, 409-11,
 528, 634, 792, 913, 919-20, 923
 Poelhekke, M.A.P.C. 986

 Polak, Johan 869, 874
 Polak, W. 565
 Polet, Johan 322
 Polet, Sybren 425
 Poll, K.L. 596, 642, 873
 Ponse, Luctor 394
 Postma, Dick 630
 Postma, Jan Jakob 630
 Presley, Elvis 451, 624, 840, 880
 Presser, Jacques 648
 Prins, Apie 367
 Prins, Kees 857
 Prokofjev, Sergej 324
 Pronk, Jan 715
 Proper, Rogier 768-9
 Proust, Marcel 895

 Rabelais, François 842
 Raedecker, John 289, 293
 Rafael 247
 Rauschenberg, Robert 598
 Raviez, Steye 834, 877, 886, 893, 957
 Read, Piers Paul 583
 Redeker, Hans 352
 Reest-Vellinga, E.J. van 510
 Regtien, Ton 572, 579
 Rembrandt 38, 128, 170, 191-3, 393,
 400, 559, 607, 831, 926, 935, 959-
 60, 969
 Renders, Hans 24
 Renoir, Pierre-Auguste 236, 246, 281,
 395, 515, 842
 Rens, Peter Jan 856-7
 Reve, G.K. van het 149, 378, 416, 425,
 435-8, 468-72, 474, 494, 507-8,
 530, 532-3, 540, 544-5, 566, 605-6,
 622, 654, 739, 875, 898, 910, 980
 Reve, Karel van het 622
 Rhijn, Hugo van 868
 Riel, Van 692
 Rietbergen, Jans 686, 697, 836

- Rietveld, Gerrit 247
 Rilke, Rainer Maria 256
 Rinsma, W. 445
 Ritter, C.P.J.M. 499
 Roach, Max 416
 Rodin, Auguste 247, 256, 293, 395
 Rodrigo, Florrie 478, 515
 Rökk, Marika 182
 Roland Holst, Adriaan 158, 290, 347, 369, 416, 509-10, 528, 560
 Romein, Annie 622
 Romein, Jan 622
 Romijn Meijer, Henk 543-4
 Rommel, Erwin 357
 Roo, Anthonie (Peep) de 264-5, 268-9, 276, 279, 325, 337, 377, 600-1, 903-4
 Roo, Kees de 264
 Roo, Leanne (Nan) de 264, 269, 334, 340-1, 368
 Roo, Maria (Miep) de 20, 30, 218, 261-73, 275-89, 291-2, 298-303, 308, 310-1, 313-4, 317, 319, 321, 323-35, 337-8, 340-52, 354-6, 363, 366-8, 370-1, 377-80, 388-9, 402, 407-8, 415, 431, 438, 440, 444, 446-7, 463, 517-22, 524, 527, 534-5, 581-2, 586, 600, 602, 633, 635, 638, 643, 679, 700, 729, 732, 771, 784, 807-8, 813, 817, 839, 863-4, 890, 892, 903-4, 947, 981, 983
 Roos, A. de 469
 Roos, S.H. de 158
 Rootselaar 125
 Rooy, Louis La 933
 Rooy, Max van 679
 Ross, Alan 581
 Rossem, Maarten van 945-6
 Rossem, Winnie van 946
 Rotenstreich, Mirjam 961
 Roth, Philip 643
 Rothuizen, Arend 368
 Rothuizen, Gerard 334, 368
 Rovers, J.J. 292
 Royaards, Jules 536
 Ruis, Willem 648, 640-1
 Runolt, Hartwig *zie* Seiwert, Julius
 Runyan, William 26
 Rushdie, Salman 536-7
 Ryder, Robert 226
 Sacks, Oliver 979
 Samkalden, Ivo 721
 Sandberg, Willem 465
 Sartre, Jean-Paul 302, 342, 784
 Schaft, Hannie 811
 Schaik, Van 821
 Schaik-Willing, Jeanne van 468
 Scheepmaker, Nico 599, 677, 739
 Scheers, Rob van 672
 Schegloff, Emanuel 29
 Schendel, Arthur van 314, 426
 Schermerhorn, Wim 697
 Schierbeek, Bert 565, 598-9
 Schilder, Klaas 83
 Schimmelpennink, Luud 564
 Schip, Wim van het 611
 Schippers, Lotus 434-5
 Schippers, Wim T. 776
 Schnabel, Inge 375
 Schneider, Doris 213
 Schoonhoven, Jan 466
 Schreuder, Catharina Hendrika 51
 Schreurs, Eric 908
 Schrieke, J.J. 173
 Schubert, Franz 128, 180, 357
 Schumacher, Wim 416, 437-8, 469-70, 507, 544
 Schurer, Fedde 46
 Scott, John 582-3
 Sebrecht, Manja 485
 Segaar, mevrouw 137

- Segaar, Paul 137-8, 224
 Seghers, Hercules 126
 Seiwert, Julius 163-4
 Sepitraj 695
 Serier 502
 Servaes, Mary *zie* Zangeres Zonder Naam
 Seyss-Inquart, Arthur 138
 Shakespeare, William 5, 243, 280, 869, 894, 948
 Shaw, George Bernard 580
 Shelley, Percy 23
 Shepard, Ernest 478
 Sijmons, Karel 318
 Silvester, Victor 128
 Simon, Michel 598
 Sipora, Ida 634-7
 Sitniakowsky, Ivan 851, 853, 867, 894, 898
 Sjöström, Jonas 845
 Slagter, Jos 721, 723-4
 Slauerhoff, J. 183, 243, 769, 778
 Sleumer, W. 545-6
 Sleutelaar, Hans 466
 Sluijters, Jan 292
 Smelik, D.F.E. 98, 100, 102-4
 Smelik, Han 102
 Snoek, Jacques 321
 Snoijink, Liz 856
 Soeharto 692, 695-6
 Soekarno 251
 Soeteman, Gerard 672-4, 680-1
 Soetendorp, J. 721
 Sontrop, Theo 469-70, 657, 701
 Soutendijk, Renée 856
 Spierdijk, Jan 642-3
 Spijkers 866
 Spillane, Mickey 432
 Spinoza, Baruch 243, 818
 Spoor, Corine 867
 Spoor, Dick 121
 Spoor, Simon 297
 Sprenger, W.H. 819-21, 829
 Springer, Leonard 123
 Stalin, Joseph 222, 250
 Staphorst, Klaas 573
 Steen, Lien van der 129-31
 Steenbeek, Jan 772
 Steenbeek, Onno 780
 Steenbeek, Rosita 772-83, 810, 818, 877, 891, 893, 903, 925-8, 988
 Steenhuis, Paul 910
 Steenvoorden, Johanna Maria ('Anne-liese') 31, 132-135, 840
 Steenvoorden, L.J. 132
 Steenvoorden, Lini 132
 Steinbeck, John 637
 Steketee, Mies 261, 278
 Steller, juffrouw 99
 Stendhal 235, 342, 842
 Stevens 572
 Stevens, Shakin' 880
 Stevenson, Robert Louis 23
 Stolk, Rob 564
 Stols, A.A.M. 311-2
 Strachey, Lytton 17
 Straten, Hans van 41, 159-62, 164, 244, 280, 297, 311, 313, 317, 390, 412, 416, 431-2, 435, 475-6, 497, 517, 539, 541-2, 595, 642, 707, 735, 764, 798, 801, 818, 851, 867, 869
 Straten, Joke van 416, 428
 Stroman, Ben 498, 545
 Sun Chün-tse 814
 Suzette 770, 772
 Tang, Marie van der 89-93, 436, 787
 Tanja 770, 877
 Tati, Jacques 378
 Teeuwen, Hans 908-10
 Telders, B.M. 174
 Tetterode, Van 449

- Teunissen van Manen, Annette 323
 Teunissen van Manen, Teun 323-4
 Thielemans, Toots 679
 Thijs, Ger 591
 Thijsse, Jac. P. 60-1, 619, 686, 752, 792, 830-1, 934, 940
 Thomas, Dylan 919-20, 923, 977
 Tienen, Van 292
 Timmenga, A. 546
 Timmer, juffrouw 342-3, 841-6
 Timmers, Oscar 803
 Tinguely, Jean 468
 Titiaan 398, 847
 Tol, Tines van 194, 784, 786
 Toledo, Alice 803
 Tolkien, J.R.R. 754
 Toonder, Eiso 897
 Toonder, Marten 222, 656, 897, 917
 Toorop, Jan 292
 Torenstra, Waldemar 952
 Törnqvist-Verschuur, Rita 580-1, 752
 Travolta, John 805
 Troost, Martin 884
 Troost, Willeke 877, 880-1, 883, 886-7, 890
 Tsjaikovski, Pjotr Iljitsj 862, 959
 Tsjechov, Anton 453, 763

 Uyl, Joop den 929-31

 Vaandrager, Cornelis Bastiaan 466, 474-5
 Vallentgoed, Willem 179
 Varekamp, Hendrik 68, 70, 195-6, 312, 413
 Veen, Adriaan van der 705
 Veen, Gerrit Jan van der 320-2, 336, 812, 822
 Velden, Willem van de 526
 Ven, Monique van de 675-6, 679-80, 740, 856, 857, 861, 952, 954

 Verbraak, Coen 957
 Verhagen, Hans 466
 Verhoeven, Paul 668-76, 679, 680-1, 761, 854-5, 858
 Vermeer, Johannes 400, 946
 Vermeulen, Anna 515, 660-1, 696, 896, 958
 Vermeulen, Frédérique 432
 Vermeulen, Jan 31, 156-64, 209, 244, 247, 249, 261, 263, 278, 281, 283, 290, 297, 311-4, 316-7, 327, 345, 366, 416, 423-4, 427, 431-2, 434-6, 444, 455, 489, 491, 495, 508, 514-5, 541, 560, 582, 657-61, 666-7, 696, 699-702, 704, 735, 850, 895-6, 903, 958
 Vermeulen, Julius 661
 Vermeulen, Menno 316
 Vermeulen, Rob 642
 Versluys, Gijsbert 669, 671-2
 Verster, Floris 38, 789
 Verwey, Albert 163
 Vestdijk, Simon 46, 101, 378
 Vigo, Jean 292
 Vinci, Leonardo da 241, 284, 849
 Vink, Jacques de 65-6, 110, 137, 156, 213, 220, 251, 296-7, 553, 693
 Vink, Koos de 66
 Vink, Mitzi de 39, 65, 69, 553
 Vinkenoog, Simon 606
 Visscher, Gerrit 761, 767
 Visser, Ab 705, 805
 Vlucht, Bram van der 531
 Vogel, Ellen 856-7
 Vogel, W. de 174
 Vogelesang, H. 534
 Voges, Henk 531
 Voogd, Herman ('De Spin') de 177-81, 186, 190, 211, 230-3, 491, 493, 540, 766, 784
 Voogd, mevrouw de 179, 540

- Vooren, Rob 806
 Vossen, F.J. 64
 Vries, Edwin de 954
 Vries, Rob de 536
 Vries, Theun de 222
 Vroman, Leo 869
 Vroom, N.R.A. 361
 Vroom, Willem Anthonie Jozef 146
- Waal, H. van der 506
 Wadman, Anne 561
 Wagemaker, Jaap 322
 Wales, A.R. 139
 Warburg, Frederick 583-4
 Warren, Hans 263, 265-71, 273-5, 278,
 281-3, 325-30, 347, 388, 476, 526-7,
 643, 804, 923, 951
 Wästberg, Per 759
 Waterink, Jan 105
 Webster, Ben 366
 Weggelaar, Jan 571-3, 575
 Weggelaar, mevrouw 572-3
 Weij, Mieke van der 779, 781, 924
 Weissmuller, Johnny 107, 150, 687,
 922
 Wessendorp, Jacobus Aloisius 117
 Wharton, Edith 24
 Whitman, Walt 280
 Wibaut, Constance 384
 Wiersma, Ankie 453, 523
 Wilde, Antje de 637
 Wilde, Oscar 30
 Wilhelmina, koningin 102, 115, 119,
 221, 269
 Willink, freule 121
 Willy 268
 Wink, Loekie 452-3
 Winkelman, Henri 119
 Winkler, Johan 426
 Winter, Theun de 173, 175, 190, 230,
 559, 626, 735, 737, 833-4, 873-4,
 978, 983
- Wintgens Hötte, Doris 912
 Witteman, Jennie 874
 Witteman, Johannes 803, 873-4, 879
 Witteman, Paul 952, 958-9
 Wolff, Joop 611
 Wolkers, Annelies 68, 85, 140, 218,
 240, 715, 716, 785-6, 788-9
 Wolkers, Bob 837-40, 850, 858-64,
 899, 901, 911, 918, 926-8, 932, 936,
 948-9, 957-8, 971-2, 982-3
 Wolkers, Catharina Hendrika ('Tini')
 53, 58, 68, 75-6, 85-6, 89-90, 105,
 147-8, 181, 218, 239, 788
 Wolkers, Eric Peter 284-5, 287, 288,
 299, 301-3, 323-4, 331-2, 336, 338,
 342, 345, 348, 351-2, 362-6, 370,
 380-1, 384-5, 407, 418, 444, 463,
 484, 519, 520, 522, 600-3, 748, 808,
 817, 862, 863-4, 947
 Wolkers, Eva 864
 Wolkers, Eva Maria 203, 301-3, 309-10,
 319, 323, 332, 335-8, 340, 343-4,
 347, 351-2, 363, 365, 369, 371, 401,
 417-8, 440, 518-21, 527, 582, 807,
 821-2, 839, 862, 947, 956, 983, 978
 Wolkers, Gerrit 46, 93, 717
 Wolkers, Gerrit Johannes (broer) 19,
 35-8, 42, 53, 58, 61, 67-8, 75-7, 83,
 94, 101, 113-5, 118-120, 139-40, 142,
 151, 194-203, 209, 231, 264, 274,
 337, 409, 469, 493, 592, 717-20,
 722, 769, 784, 789, 817, 870, 956,
 964, 970, 985-7
 Wolkers, Gerrit Johannes (grootvader)
 45, 46
 Wolkers, Han 68, 85, 102, 296, 691-2,
 696, 728, 745, 783
 Wolkers, Hendrik (1873-1874) 46
 Wolkers, Hendrik (oom) 47-9, 62, 67,
 78, 147, 184, 534, 686-90, 694,
 696, 709, 719, 921, 970

- Wolkers, Hendrik (overgrootvader) 45
 Wolkers, Henriëtte ('Riek') 56, 68, 85,
 91, 112, 194, 301, 715-6, 783, 787-8,
 838, 874
 Wolkers, Jaap 68, 92, 95, 717-9, 728,
 746, 786, 872
 Wolkers, Jacob Hendrik ('Jaap') 46
 Wolkers, Jan Hendrik *passim*
 Wolkers, Jan Hendrik (1888-1889) 46
 Wolkers, Jan Hendrik senior 43-5, 51,
 53, 55-8, 61-2, 64-5, 67, 69, 73, 77-
 9, 82, 84-5, 87, 90, 93-4, 98, 109,
 111-2, 119-122, 138-42, 157, 164, 181,
 200, 202-3, 206, 209-10, 213, 239,
 231, 244, 257-8, 311, 313, 562-3, 571,
 714-5, 801, 907
 Wolkers, Janna 40, 48, 53, 55, 66, 68,
 72-3, 76, 79, 84-6, 88, 105, 157,
 164, 184, 197, 202, 206, 209, 218,
 234, 244, 275, 301, 311-7, 325, 365,
 416, 427-8, 440, 467, 487, 588,
 660-1, 716-7, 720, 728-9, 786,
 800, 983
 Wolkers, Jeroen Sebastiaan 219, 350,
 352, 365-7, 370-1, 380, 407, 418,
 463, 478, 483, 488, 521-2, 589, 602,
 620, 700, 709-10, 733, 748, 776,
 794-5, 797-8, 808-9, 813, 817, 833,
 836, 863-4, 904, 947-8
 Wolkers-Gnirrep, Karina *passim*
 Wolkers, Kees 68, 345, 716, 783, 786,
 788
 Wolkers, Lydia Beatrix Irene 68, 140,
 202-3, 717, 789, 870
 Wolkers, Marie 49
 Wolkers, Pimmetje 36, 68, 240, 241,
 716, 718
 Wolkers, Rosita 864
 Wolkers, Tom 837-40, 850, 858-64,
 899, 901, 918, 925, 927-8, 932, 936,
 948-9, 957, 970-1, 982-3
 Wolkers-van der Heijde, Jannetje 40,
 43, 45, 48, 50-1, 63, 66, 68-70, 87,
 91, 93, 95, 111, 139, 169-70, 181, 195-
 7, 200, 202, 206, 313, 348, 422,
 487, 557, 562, 714
 Wong, Jos 341
 Woolf, Virginia 24, 30
 Wordsworth, William 940
 Woude, Van der 266
 Woudt, Klaas 475-6, 502
 Wurfbain, M.L. 913
 Yearwood, Timothy 270
 Yeats, W.B. 390-1
 Zaal, Wim 579, 735-6, 738-9, 744, 798
 Zadkine, Ossip 387-8, 395-8, 417, 484,
 635, 842
 Zandbergen 229
 Zandstra, Piet 318
 Zangeres Zonder Naam 185-7
 Zanten, Ek van 294-5, 306, 325, 342,
 360-1, 844-5
 Zeldenrust, J. 573
 Zeeman, Michaël 923
 Zonneveld, Peter van 121
 Zuiderhoek, Olga 944